

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Кж I 749/05
09.11.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Предрагма Глигоријевића, Мирослава Цветковића, Драгана Јоцића и Зорана Таталовића, чланова већа и саветника Врховног суда Мирјане Пузовић, записничара, у кривичном предмету опт. АА, кога бране адвокати АБ и АВ, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије, у вези члана 19. Основног кривичног закона, одлучујући о жалбама оптуженог и његовог браниоца, адвоката АВ, изјављеним против пресуде Окружног суда у Нишу К. бр. 262/04 од 23.фебруара 2005. године, у седници већа одржаној у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку, којој су присуствовали оптужени и његови браниоци, дана 9. новембра 2005. године, донео је

ПРЕСУДУ

УВАЖЕЊЕМ жалби оптуженог АА и његовог браниоца, адвоката АВ, и само у погледу одлуке о казни, ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Окружног суда у Нишу К. бр. 262/04 од 23.фебруара 2005. године, тако што Врховни суд Србије оптуженог АА, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије у вези члана 19. Основног кривичног закона, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, ОСУЂУЈЕ на казну затвора у трајању од 2 (две) године у коју му се има урачунати време проведено у притвору од 01.09.2004. године до 23.02.2005. године.

Образложење

Окружни суд у Нишу, побијаном пресудом, огласио је кривим оптуженог АА, због кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. Кривичног закона Републике Србије (КЗ РС) у вези члана 19. Основног кривичног закона (ОКЗ) извршеног у време, на месту и начин описан у изреци првостепене пресуде и за то кривичног дело га осудио на казну затвора у трајању од 3 (три) године у коју му је урачунато време проведено у притвору од 01.09.2004. године до 23.02.2005. године.

Истом пресудом одлучено је и то:

- да се оптуженом изрекне мера безбедности одузимања предмета - кухињског ножа дужине сечива 19 цм;

- оптужени је обавезан да суду на име паушала плати износ од 7.000,00 динара и на име трошкова кривичног поступка износ од 71.515,00 динара, а оштећеном на име трошкова кривичног поступка износ од 29.250,00 динара у року од 30 дана по правноснажности пресуде;

- оштећени је за остваривање свог имовинско-правног захтева упућен на парницу.

Против напред цитиране пресуде жалбе су благовремено изјавили:

- оптужени АА, лично, (две жалбе) из свих разлога предвиђених у члану 367. Законика о кривичном поступку (ЗКП), с предлогом да се побијана пресуда преиначи у погледу правне квалификације извршеног кривичног дела и у погледу висине изречене казне и буде ослобођен од плаћања трошкова кривичног поступка, или да се првостепена пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно суђење;

- бранилац оптуженог, адвокат АВ, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног закона, с предлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, или иста преиначи ублажавањем изречене казне по врсти и висини.

У свим жалбама је стављен захтев да оптужени и браниоци буду обавештени о седници већа у смислу члана 375. Законика о кривичном поступку (ЗКП).

Републички јавни тужилац поднеском Ктж. бр. 890/05 од 10.05.2005. године, предложио је да се жалбе изјављене у корист оптуженог одбију као неосноване и првостепена пресуда потврди.

Врховни суд је у смислу члана 375. ЗКП, одржао седницу већа у одсуству уредно обавештеног Републичког јавног тужиоца, а у присуству оптуженог АА и његових бранилаца, адвоката АВ и АВ.

По разматрању предметних списа, навода и предлога изнетих у жалбама, писменог поднеска Републичког јавног тужиоца који је напред цитиран, објашњења датих у седници већа, овај суд је нашао:

- да жалбе оптуженог АА и његовог браниоца, адвоката АВ, су делимично, и само у погледу одлуке о казни, основане;

- да побијана пресуда као и поступак који јој је претходио не садржи повреде одредаба кривичног поступка нити повреде Кривичног закона на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу члана 380. став 1. ЗКП, а на основу правилне и потпуне оцене изведених доказа првостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање. На основу овога, правилно је нашао да се у радњама оптуженог садрже обележја кривичног дела за које га је огласио кривим и осудио.

Стога се неосновано жалбама оптуженог АА (две жалбе) побија првостепена пресуда због битних повреда одредаба кривичног поступка. У вези са тим, у жалбама се указује да су повређене одредбе Кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, а наиме, да је изрека пресуде неразумљива, противуречна сама себи и разлозима, посебно у односу на мотиве и начин извршења кривичног дела, да постоји знатна противуречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини записника о исказима датим у поступку и самих тих записника.

Врховни суд, међутим, налази да је изрека првостепене пресуде у односу на радње оптуженог АА, јасна, разумљива, непротивречна сама себи и датим разлозима и у складу са садржином доказа на којима се заснива.

По оцени овог суда, изрека првостепене пресуде је јасна и разумљива, наравно, у склопу тога и непротивуречна сама себи. Она садржи све оно што у смислу члана 356. став 1. тачка 1. ЗКП, мора имати пресуда којом се оптужени оглашава кривим, као што је у конкретном случају.

Наиме, у смислу цитираног законског прописа у пресуди којом се оптужени оглашава кривим суд ће изрећи не само за које дело се оптужени оглашава кривим, већ мора назначити и чињенице и околности које чине обележја кривичног дела, као и оне чињенице од којих зависи примена одређене одредбе Кривичног закона. Оне се огледају у назначењу да је оптужени АА, умишљајно покушао да лиши живота оштећеног ББ (у изреци је наведено презиме ББ1, што овај суд оцењује као очигледну омашку у куцању), на тај начин што га је два пута ударио кухињским ножем у пределу стомака и нанео му тешку телесну повреду опасну по живот ближе описану у изреци првостепене пресуде.

Дакле, чињенична основица пресуде је у изреци потпуна и разумљива како у погледу објективних елемената кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези члана 19. ОКЗ, тако и субјективног односа према овом кривичном делу. Иначе, оваква садржина чињеничног описа дела је у потпуном складу са његовом квалификацијом која је наведена у изреци првостепене пресуде.

При свему томе, свакако је од значаја рећи да је сасвим јасно шта је оптужени критичном приликом хтео, како је наведено у чињеничном опису, да је ударио ножем оштећеног два пута у пределу стомака, а наиме, да је субјективни однос оптуженог имао квалитет директног умишљаја, што је у потпуном складу са утврђењем првостепеног суда на страни 9 побијане пресуде.

Према томе, супротно тврдњама изнетим у жалбама оптуженог, изрека првостепене пресуде је јасна и разумљива, није противуречна сама себи ни датим разлозима, тим пре што се у жалбама јасно и не указује у чему би се те нејасноће и противуречности састојале. Не само то, него првостепени суд даље у побијаној пресуди сасвим одређено и јасно даје разлоге зашто се у радњи оптуженог стичу сви елементи кривичног дела за које је оглашен кривим, а управо тиме је искључена и могућност да се ради о неком другом кривичном делу, па и о кривичном делу тешка телесна повреда из члана 53. став 5. у вези става 2. КЗ РС, на које се указује у жалбама оптуженог. У таквој ситуацији дати су разлози и о правним питањима, а затим и у погледу чињенице, као њеног негативног утврђења: да оштећени није први нападао и вређао оптуженог, на основу анализе и исказа сведока СС, СС1, СС2 и самог оштећеног.

Друго је питање да ли су ове чињенице правилно утврђене, то је сада већ питање чињеничног стања, а не овог жалбеног основа.

Према томе, поступајући на овај начин првостепени суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из цитираног законског прописа.

Жалбама оптуженог АА и његовог браниоца, адвоката АВ, неосновано се побија првостепена пресуда због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Првостепени суд је правилно оценио изведене доказе и одбрану овог оптуженог, па је у складу са одредбом члана 352. став 1. и 2. ЗКП, пресуду засновао на чињеницама и доказима који су изведени на главном претресу и при томе правилно и потпуно утврдио чињенично стање.

За своје утврђење првостепени суд је дао одговарајуће разлоге које прихвата и овај суд и на исте упућује.

Основно питање које се поставља у вези овог жалбеног основа представља побијање правилности и потпуности чињеничног стања везаног за решење ове кривично-правне ствари у погледу битних чињеница и то: прво, виности оптуженог, друго, мотива за његово поступање, треће, да оптужени није желео да лиши живота оштећеног и да му то није била намера, четврто, урачунљивост оптуженог и пето, оцена изведених доказа.

У жалбама се истиче да није јасно ни прецизно утврђено у ком облику виности се исцрпљује субјективни однос оптуженог, а наиме, у ком правцу је био усмерен умишљај оптуженог, да лиши живота оштећеног или само да му нанесе телесне повреде, или се радило о случајном убоду тј., налетању тела оштећеног на нож који је у руци држао оптужени, дакле без претходно свесно донете одлуке о томе.

Међутим, насупрот наводима жалби, из целокупног утврђеног понашања оптуженог критичном приликом, а посебно да је оптужени у физичком нападу на оштећеног користио нож, као и с обзиром да се радило о два ударца ножем, и имајући у виду тежину и локацију повреда коју је задобио оштећени када је ударен ножем, првостепени суд је правилно нашао, да је оптужени при свему томе морао знати да таквом својом радњом може изазвати смрт оштећеног, да је то и хтео, дакле да је поступао са директним умишљајем.

На овакав закључак упућује баш овакво понашање оптуженог у доношењу телесних повреда оштећеном

који је опасним оружјем, ножем, подобним да се проузрокују тешка телесна оштећења која могу довести до смртне последице, нанео повреде оштећеном у пределу стомака, где се налазе витални органи, а до крајње последице - смрти оштећеног - није дошло због благовременог медицинског збрињавања истог.

Из ових разлога, жалбени суд налази, да је субјективни однос оптуженог према овом кривичном делу правилно и потпуно утврђен, па стога жалбе у погледу ове чињенице нису основане.

У жалбама изјављеним у корист оптуженог се истиче да оптужени није имао мотива да оштећеног лиши живота и да није доказана његова намера у том погледу, нити је он такву намеру уопште имао.

Због тога, на овом месту, ваља рећи, да мотиви и сама намера да се неко лиши живота нису субјективни елементи кривичног дела убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези члана 19. ОКЗ, за које је оптужени оглашен кривим. За субјективни однос оптуженог према овом кривичном делу потребно је да постоји одређен облик умишљаја. Дакле, мотиви и намера да се неко лице лиши живота не представља услов за постојање наведеног кривичног дела, довољно је оно што је утврдио првостепени суд на страни 9 побијане пресуде, а наиме, да се ради о директном умишљају.

Жалбама се неосновано доводи у сумњу утврђење првостепеног суда у погледу почетка и тока инкриминисаног догађаја и с тим у вези урачунљивост оптуженог и при томе истиче да је требало поверовати одбрани оптуженог, а наиме, да је био изазван понашањем оштећеног.

Међутим, што се тиче првог питања, овај суд налази, да је првостепени суд правилно и потпуно утврдио све чињенице у погледу почетка и тока догађаја, наиме, на основу исказа сведока СС, СС1, донекле СС2 и самог оштећеног, да је управо оптужени тај који је вређао оштећеног, у једном тренутку га је и ошамарио, затим наставио са вређањем када га је оштећени једанпут удара – ошамарио га, после чега оптужени одлази у кућу, узима кухињски нож, враћа се и задаје два ударца оштећеном у пределу стомака. Имајући ово у виду и друге наведене разлоге у побијаној пресуди, правилно је утврђено од стране првостепеног суда да оштећени није нападач, да он није изазвао конфликтну ситуацију, нити да је оптужени био у таквој животној ситуацији да је у обзир долазила евентуална примена нужне одбране.

Код овог питања треба ићи корак даље, па рећи да није прихватљива одбрана оптуженог, да је само држао нож у руци, те да је оштећени вероватно налетео на нож па се тако повредио. Овакво одигравање догађаја није могуће с обзиром на механизам повређивања и карактеристике задобијених повреда, а пре свега имајући у виду чињеницу да се радило о две повреде које су према налазу и мишљењу вештака судско-медицинске струке др ВВ, нанете са два издвојена ударца.

У таквој ситуацији онда ваља рећи, да управо механизам повређивања и повреде оштећеног указују сасвим одређено да је одбрана оптуженог и у овом делу неистинита, па зато и није прихваћена, а имајући у виду све напред изложено, ваља рећи да је првостепени суд правилно утврдио да оштећени није нападач и да оптужени није деловао у нужној одбрани или прекорачењу исте.

Што се тиче другог питања, жалбама се неосновано приговара утврђењу првостепеног суда у погледу урачунљивости оптуженог и у вез са тим се указује да је оптужени у време догађаја био у стању јаке раздражености у које је доведен понашањем оштећеног.

У овом кривичном предмету извршено је неуропсихијатријско вештачење оптуженог путем вештака др ВВ1 који је извршио преглед оптуженог, као и увид у одговарајућу медицинску документацију и утврдио:

- да оптужени не болује ни од какве трајне или привремене душевне болести, душевне поремећености, нити заосталог душевног развоја;

- да је оптужени психоматски структурирана личност, шизоидних карактеристика (неповредљивост, склоност ка параноидним интерпретацијама, затвореност, непотребна опрезност, себичност, ђутљивост и

друго);

Па је коначно мишљење вештака неспособност оптуженог да схвати значај свог дела и да управља својим поступцима у време извршења кривичног дела била смањена, али не битно.

Првостепени суд прихвата налаз и мишљење наведеног вештака и на основу тога правилно утврђује урачунљивост оптуженог, односно степен оштећења исте. Иначе, и другостепени суд налази, да је налаз и мишљење наведеног вештака у вези напред изнетог дат стручно, аргументовано, детаљно образложено, да је засновано на правилима науке за ову област вештачења и да је вештак при давању налаза и мишљења узео у обзир све одлучне моменте који могу имати утицаја на утврђивање урачунљивости оптуженог. Стога су апсолутно неосновани наводи у жалбама изјављени у корист оптуженог да се оптужени налазио у стању јаке раздражености.

Не само то, него првостепени суд детаљно на 10-тој страни образложења побијане пресуде даје разлоге због чега сматра да се оптужени није налазио у стању јаке раздражености, не само на основу наведеног налаза и мишљења вештака, већ ценећи целокупну ситуацију, а наиме, на основу исказа наведених сведока и оштећеног да је оптужени управо тај који је вређао оштећеног, чак га је у једном тренутку и гађао флашом, ударио га, поново га вређао, после чега га је оштећени ошамарио изазван поступком оптуженог после чега оптужени одлази у кућу, узима нож и извршава радње извршења овог кривичног дела. Првостепени суд је правилно оценио исказе наведених сведока и оштећеног и с правом утврђује да оштећени није иницијатор сукоба, да га није вређао нити нападао већ напротив да је то учинио оптужени и да због изостанка ових битних елемената оптужени није био у стању јаке раздражености, већ да му је степен урачунљивости био како је то напред наведено.

Остали жалбени наводи у вези овог правног основа су о цењени као неосновани и без битног значаја за пресуђење у овој кривично-правној ствари.

У таквој ситуацији неосновано се жалбама оптуженог и његовог браниоца побија првостепена пресуда и по основу из члана 367. тачка 3. ЗКП, тврди да је чињенично стање непотпуно утврђено и да је нужно саслушати сведоке СС3 и СС4 на околности да је оптужени могао да доврши ово кривично дело, али да то није имао намеру. Овај доказ и предлог је по оцени овог суда неоснован јер је првостепени суд на несумњив начин утврдио какав је био субјективан однос оптуженог према делу, као што је речено, па би извођењем нових доказа био нецелисходно и непотребно одуговлачен овај кривични поступак, што је у супротности са једним од основних принципа кривичног поступка.

Имајући у виду да су све одлучне чињенице правилно и потпуно утврђене, првостепени суд је извео правилан закључак о правној оцени радњи оптуженог, па је правилно одлучио и о кривици оптуженог ААС тога се неосновано жалбама оптуженог и његовог браниоца побија првостепена пресуда због повреде Кривичног закона.

Врховни суд налази, да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио Кривични закон када је оптуженог АА гласио кривим за кривично дело убиства у покушају из члана 47. став 1. КЗ РС у вези члана 19. ОКЗ. На основу утврђених чињеница поуздано се закључује да је оптужени извршио ово кривично дело и да се у његовим радњама стичу битна обележја наведеног кривичног дела, субјективне и објективне природе.

За своја утврђења првостепени суд је у побијаној пресуди дао потпуне и ваљане разлоге на странама 9 и 10 које прихвата и овај суд и на исте упућује.

Неосновано се жалбама инсистира да је радње оптуженог требало квалификовати као кривично дело тешке телесне повреде из члана 53. став 5. у вези става 2. КЗ РС, на шта је у најнеповољнијем случају био усмерен умишљај оптуженог.

Првостепени суд је објаснио понашање оштећеног да он није вређао и нападао оптуженог, већ напротив

да је он био тај који је започео инцидент, па дакле и зашто није био у стању јаке раздражености и нашта је био усмерен његов умишљај. Наиме, насупрот жалбеним наводима и по оцени овог суда, да је умишљај оптуженог био усмерен ка лишењу живота упућује наведено понашање оптуженог у наношењу телесних повреда оштећеном, јер је оптужени опасним оружјем - ножем - подобним да проузрокује тешка телесна оштећења која могу довести до смртне последице два пута ударио оштећеног у пределу стомака где се налазе витални органи човека, а до крајњих последица - смрти оштећеног није дошло због благовременог медицинског збрињавања истог. При свему томе, како је то првостепени суд правилно нашао, оптужени је морао знати да таквим својим радњама може изазвати смрт оштећеног и да је то хтео, дакле да је поступао са директним умишљајем.

Дакле, нема вређања нити напада од стране оштећеног, а из наведених разлога радње оптуженог није било могуће правно квалификовати, како се то сада неосновано тражи у жалбама.

Испитујући одлуку о казни, Врховни суд налази да су жалбе изјављене у корист оптуженог у том делу, основане.

При одмеравању казне оптуженом првостепени суд је ценио и објективну тежину извршеног кривичног дела, а затим све оне околности поближе утврђене и неведене у првостепеној пресуди (страна 10). Тим свим околностима дат је одређени значај које они имају код одмеравања казне, с тим што је олакшавајућим околностима дат атрибут "особито олакшавајуће" и оптуженом изречена казна затвора у трајању од 3 (три) године уз урачунавање времена проведеног у притвору.

Врховни суд, међутим, оцењује да је изречена казна већа него што је то нужно са становишта сврхе кажњавања и због своје неоправдане строгости не представља адекватну казну, па су у том погледу жалбе изјављене у корист оптуженог основане. Стога је Врховни суд дајући утврђеним околностима онај значај који у случају оптуженог то и заслужују, оптуженог АА осудио на казну затвора у трајању од 2 (две) године уз урачунавање времена проведеног у притвору, налазећи да изречена казна одговара степену друштвене опасности извршеног кривичног дела и оптуженог као извршиоца, те да ће се изреченом казном постићи сврха кажњавања предвиђена чланом 33. ОКЗ, у оквиру општих кривичних санкција из члана 5. став 2. ОКЗ.

Одлука о трошковима је правилна и законита у смислу члана 193. и 196. ЗКП из разлога наведених у првостепеној пресуди, тако да су супротни жалбени наводи оцењени као неосновани.

Са изнетих разлога, а на основу одредбе члана 391. ЗКП, одлучено је као у изреци ове пресуде

Записничар, Председник већа-судија,

Мирјана Пузовић, с.р. Драгомир Милојевић, с.р.

За тачност отправка

сђ